

Tolka ordspråket – Främlingar är vänner som du ännu inte känner

Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Här är ett exempel på ett ordspråk att använda som lektionsunderlag, tankefrö, dörröppnare och samtalsverktyg tillsammans med eleverna. Syftet kan vara att skapa ett bra gruppklimat, se möjligheter i nya möten, visa vägar till att uppnå vänskap, få alla att känna sig trygga bland nya personer, väcka nyfikenheten inför att lära känna nya skolkamrater, eller gamla på nya sätt, känna tillhörighet, samt träna på att uttrycka sig i tal, bild och skrift.

Läraren reflekterar

Kanske har klassen en ny sammansättning och känner inte varandra än? Eller så känner vi varandra för de yttre egenskaperna mer än för de inre? Vi känner varandra till utseende, fritidsintressen och var vi bor. Vi känner inte riktigt varandra på djupet. I sådana här situationer är det viktigt att få lära känna varandra på ett nytt sätt för att kunna se med nya ögon (värderingar).

Före aktiviteten

Ord till eleverna: Allt nytt måste övas på kontinuerligt innan det automatiskt görs av alla på ett naturligt sätt. Som en ny stig som bildas. Man måste trampa upp den genom att gå där många gånger. Om bara en eller några går där ibland blir det ju aldrig någon stig. Kom ihåg att fortsätta bilda nya vänstigar genom att använda dem ofta. Fundera och diskutera:

- Berätta om någon situation där du själv var helt ny. Från barndomen eller vuxenlivet, i någon idrottsförening, skolklass, nytt land eller arbetsplats dit du kom som främling.
- Hur kände du dig? Hur mottogs du?
- Hur gjorde du för att lära känna andra? Var det någon eller några andra som tog kontakt med dig?
- Lärde du då känna någon som betyder/betydde mycket för dig?

Arbetsgången

Den finns beskriven mer detaljerat i [Tolka ordspråk](#), men i kortfattat format:

- Ordspråket presenteras för eleverna (viktigt att ingen pratar om sin tolkning innan alla är klara med steg 2 – detta för att alla ska tränas i att utveckla sina egna tankar och att formulera dem).
- Ordspråket tolkas enskilt i text och bild av eleverna
- Redovisning i grupp
- Samtal och diskussion (lärarlett, enligt förslag att luta sig mot nedan)
- Reflektion (nyvunna insikter och lärdomar efter redovisning & diskussion)

Elevexempel

Uppföljande samtal

Ni i den här gruppen kommer kanske att hitta vänner för livet bland era klasskamrater och skolkamrater. Undrar vad ni gör tillsammans om ett år, fem år, tio år och 25 år? Diskutera: Undrar om ni kommer minnas då hur allting började?

Diskutera vidare:

- Vad är ett bra gruppklimat? Hur känns det? Hur kan vi i den här klassen skapa ett bra gruppklimat?
- Vad är utanförskap? Vad är fördomar? Varför uppstår fördomar? Hur uppstår de? Hur kan man motverka det? Vad är främlingsfientlighet?
- Har ni lärt er någonting nytt av arbetet med ordspråket? Vad?

Arbeta vidare med palindrom

Presentera vad palindrom är genom att skriva ett ord baklänges på tavlan. Skriv vilket ord du vill som är ett palindrom, för att få eleverna att själva upptäcka hur det fungerar. Berätta att det

heter palindrom. Presentera sedan ordet **tillit** och diskutera ordets innebörd och mening. Precis som med ett palindrom måste tilliten vara lika från båda hållen, annars kan inte tillit uppstå.

Tips: Samla palindrom tillsammans i klassen.

I min klass har denna uppgift fått pågå under hela läsåret med initiativ från eleverna. De har presenterat orden för sina klasskamrater varje gång de hittat nya. De har även visat hur orden stavas och satt in dem i rätt sammanhang. Ett lätt och roligt sätt att träna ordförståelse och att beskriva. Vissa ord kan man även använda som underlag och inspiration till att skriva berättelser, eller mininoveller.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven samtalar om elevnära frågor och ämnen och ställer frågor, ger kommentarer och framför egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår. Dessutom ger och tar eleven enkla muntliga instruktioner.

Eleven skriver enkla texter med läslig handstil och med digitala verktyg. I texterna använder eleven stor bokstav, punkt och frågetecken samt kan stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i elevnära texter. De berättande texter eleven skriver har tydlig inledning, handling och avslutning.

* årskurs 1-3